

گامی به سوی دنیای بدون پسماند

گفت و گو با مدیر عامل سازمان مردم نهاد «سرزمین ایده آل ما» که ویدئوهای فعالیت های اخیرشان برای پاک سازی طبیعت پربازدید شد؛ مجموعه ای که بدون هیچ حمایتی نزدیک به ۱۰۰ هزار خانواده را در زمینه مسئولیت اجتماعی برای حفظ محیط زیست آموزش داده است

ZENDEGI-SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۷ اسفند ۱۴۰۳

۱۶ رمضان ۱۴۴۴ ۱۷ مارس ۲۰۲۵

شماره ۲۱۷۳۳

۲۹۵۲

روستای بدون زباله در استانی که

بیشترین تولید زباله در کشور را دارد

از مهندس بازدیدی در باره حوزه فعالیت مجموعه پرسیدم و او این طور پاسخ داد: «حوزه فعالیت ما به لحاظ جغرافیایی استان گیلان هست و مشخصاً روی پسماند کار می کنیم. از کارهایی که خیلی شاخص بوده و توانستیم روستای بدون زباله ایجاد کنیم در استانی که بیشترین زباله را تولید می کند و بالاترین آمار را در تولید زباله دارد، روستای سالقکسار را ۴۱ سال پیش به عنوان روستای بدون زباله در ایران معرفی کردیم و بارها از شبکه های مختلف تلویزیون آمدند فیلم گرفتند و در باره این روستا مصاحبه انجام دادند. از دیگر فعالیت های ما این است که آموزش شگرهای مان برای آموزش در مدارس به آن جایی روند و روی بحث پسماند و تنوع زیستی کار می کنند.»

اولین بار پلاگینگ را در ایران انجام دادیم

پلاگینگ ورزشی است که طی آن فرد حین دویدن زباله های روی زمین را هم جمع آوری می کند و مجموعه آقای بازدیدی یکی از مبتکران انجام این ورزش در کشور بودند که در باره اش می گوید: «بحث پلاگینگ بود که اولین بار ما در ایران انجام دادیم که به صورت رسمی با خود کمیته جهانی پلاگینگ که مسابقه جمع آوری زباله بود و داریم اشاعه می دهیم در استان های دیگر هم اجرا کنند. در مناسبت های مذهبی که به خاطر ندورات بحث پسماند خیلی جدی می شود ما اولین گروهی بودیم که برنامه پاک سازی گذاشتیم؛ این کار باعث شد که استان های دیگر هم فعال شوند و پاک سازی معابر شهری را بگذارند؛ در نتیجه این روند در شهر رشت هم خودتکیه ها و هیئت های مذهبی در بحث زباله خیلی حساس شدند و خودشان اقدامات بالارزشی برای کاهش پسماند و تمیز ماندن معابر انجام دادند. اقدام دیگر مان این بود که تک تک هیئت ها را آموزش دادیم؛ حتی کیسه زباله دادیم و رفتیم با همه صحبت کردیم و برای ۸ سال فرهنگ سازی را انجام دادیم تا کاملاً نهادینه شد.»

کار گروهی یک هنر است

از مهندس بازدیدی خواستم در باره اهمیت مشارکت مردمی که در فعالیت های مردم نهاد یکی از ارکان کلیدی محسوب می شود، توضیح دهد: «البته ما جزو معدود گروه های مردم نهادی هستیم که این سرمایه اجتماعی را داریم، با این که کار گروهی در گیلان کلاً ضعیف هست. مثلاً یک آدم سیاسی یک همایش می گذارد ۱۵ نفر آدم جمع می شوند ولی یک گروه مردم نهاد یک برنامه می گذارد ۱۵۰ نفر جمع می شوند. البته ساختار استان گیلان از گذشته کار گروهی بوده مثلاً در همین کشت برنج روستایی ها همه جمع می شدند و گروهی شالیزار یک نفر اکتش می کردند، بعد همان تعداد می رفتند شالیزار نفر بعدی و کشت او را انجام می دادند. به این افراد یاداور گفته می شد و این یاداورها از قدیم در گیلان بوده اند ولی خب به مرور که کشاورزی مکانیزه شد دیگر یادآوری از بین رفت و این کار گروهی هم کم کم از یادها رفت و کم رنگ شد ولی ما داریم این رسم ارزشمند را در قالب همین فعالیت های محیط

زیستی پررنگ می کنیم و در حال حاضر در بیشتر برنامه های ما ۱۰۰ نفر شرکت کننده داریم. اصلاً مشارکت مردمی خودش یک هنر است و این هنر را باید اشاعه داد. خیلی در باره آن از من پرسند و می گویند شما بیا بیاید این را تدریس کنید، کارگاه بگذارید برای گروه های دیگر ولی خب متأسفانه گروه های دیگر حرف ما را گوش نمی دهند. حتی این اتفاق نمی افتد که از طرف سازمان محیط زیست یا استانداری یا حالا یک نهادی حمایت صورت گیرد تا ما روش خودمان را گسترش دهیم و به گروه های دیگر هم یاد بدهیم؛ در حالی که بارها هم گفتیم حاضریم برای آموزش فعالیت کنیم تا گروه های دیگر هم مثل ما بشوند، چون هر چه مشارکت مردمی در گروه های مختلف بیشتر شود قطعاً زودتر به هدف مان می رسیم که همان حفاظت محیط زیست و مسئولیت پذیری شهروندان هست.»

برای گرفتن مجوز در دسر داریم

از آقای بازدیدی در باره بزرگ ترین موانع در تحقیق شدن اهداف این مجموعه پرسیدم و این گونه پاسخ داد: «متأسفانه در کشور ما فعالیت های اجتماعی به طور کلی و محیط زیستی خب یک مقدراری حساس تر است؛ ما بیشتر از دو هزار عضو داریم؛ همین باعث ایجاد حساسیت های بی دلیل روی فعالیت ما می شود. برای یک برنامه ساده مثلاً جمع آوری زباله باید این قدر دوندگی کنیم که یک مجوز ساده به ما بدهند. حالا بین آن همه آدم اگر کسی بابت حجابش بی دقتی کند برای ما مشکل ایجاد می شود. من را بارها احضار کردند؛ من می گویم کاری که من دارم انجام می دهم برای بچه های شما و آینده بچه های شماست.»

بعضی ها فقط موقع انتخابات سراغ ما می آیند

از مهندس بازدیدی پرسیدم آیا حمایت هایی هم توسط نهادهای مختلف از مجموعه به عمل آمده است که این گونه پاسخ داد: «در واقع حمایت دولتی که اصلاً نبوده است. غیر دولتی هم متأسفانه برعکس خبریها که در ایران خیلی حمایت می شوند گروه های محیط زیستی بسیار مظلوم اند. ۱۵ سال هست که داریم فعالیت می کنیم ولی یک دفتر نتوانستیم تهیه کنیم و در هیچ رانتهی هم شرکت نکردیم که برویم مثلاً از جایی پول بگیریم یا از گروه سیاسی حمایت کنیم. البته خیلی پیشنهاد داشتیم از افراد سیاسی که نزدیک انتخابات می آیند و پیشنهاد می دهند یک دفتر را در بهترین جای رشت ۵ ساله برای ما اجاره کنند و در عوض مادر انتخابات از آن ها حمایت کنیم، چون جامعه هدف ما زیاد است. می آیند با ما عکس می گیرند یا در برنامه های ما شرکت می کنند که بگویند ما

تالاب عینک رشت را زنده کردیم

در باره کارهای شاخصی که این مدت توسط مجموعه سرزمین ایده آل ما انجام شده از مدیر عامل این مجموعه سوال کردم که این طور برآیم توضیح داد: «ما از سال ۹۵ روی تالاب شهری داریم کار می کنیم که بزرگ ترین تالاب شهری خاور میانه است به نام تالاب عینک رشت. این تالاب تقریباً از بین رفته بود و فراموش شده بود؛ تالاب پر شده بود از فاضلاب و سنبل آبی. سال ۹۵ شروع کردیم به پاک سازی و سنبل آبی را برداشت کردیم و به شرکت آب منطقه ای و شهرداری و نهادهای مرتبط فشار آوردیم که فاضلاب هایی که به سمت تالاب بود رشته هایش را از بین ببرند و به عنوان یک مکان تفریحی شناخته شده در نظر گرفته شود که خدا را شکر موفق شدیم. در همان سال که این کار را کردیم، بزرگ ترین مشارکت مردمی و دولتی در کنار هم در ایران شناخته شد و حتی الان

فائزه مهاجر | روزنامه نگار

پرونده

چند وقت قبل ویدئویی زیبا در فضای مجازی منتشر شد که طی آن چند شهروند از نسل های مختلف با لباس هایی یکدست، در حال تمیز کردن ساحل هستند؛ ویدئو چنان مورد استقبال قرار گرفت که حتی در صفحه آدم های معروف هم باز نشر شد؛ با کمی جست و جو فهمیدیم این حرکت زیبا توسط یک سازمان مردم نهاد به نام «سرزمین ایده آل ما» انجام شد. پس برای آشنایی با گروهی که این اقدام در خور تحسین را برای محیط زیست رقم زدند به سراغ پیمان بازدیدی رفتیم. او مدیر عامل و موسس مجموعه «سرزمین ایده آل ما» است و بیش از ۱۵ سال است که دغدغه محیط زیست این سرزمین را دارد. حوزه فعالیتش استان گیلان و شهر رشت است و با دست های خالی اما سری پر شور و شعور برای نجات محیط زیست تلاش می کند. مهندس بازدیدی تمام تمرکزش روی آموزش است؛ از برگزاری کلاس در مدارس گرفته تا آموزش چهره به چهره در روستا. او معتقد است تلاشش برای فردای کودکان این سرزمین است. در این پرونده با ما باشید.

مسئولیت اجتماعی دغدغه ماست

در ابتدا از آقای بازدیدی خواستم خودش را معرفی کند و در باره شروع فعالیت موسسه و اهداف و فعالیت ها توضیح دهد که این گونه پاسخ داد: «من بازدیدی هستم مدیر عامل موسسه سرزمین ایده آل ما. رشته تحصیلی من کارشناسی ارشد گردشگری و کارشناسی برنامه ریزی شهری است. حدوداً از سال ۸۹ در شهر رشت فعالیت خود را در این موسسه در قالب گروه محیط زیستی تخصصی شروع کردیم و همچنان ادامه می دهیم. به صورت تخصصی بحث تالاب و پسماند را کار می کنیم، هم در مدارس در بحث آموزش مسائل زیست محیطی و هم در سطح شهر با فعالیت هایی مثل برگزاری جشنواره روی این مسئله کار می کنیم. کلاً در مسائل محیط زیستی هر چه تخصصی تر کار کنید بهتر می توانید در جامعه نقش ایفا کنید. مسئله دیگری که روی آن به صورت مستقیم یا غیر مستقیم کار می کنیم بحث مسئولیت اجتماعی است. با روش های آموزشی مختلف، صحبت هایی که انجام می دهیم، کپشن ها و یادداشت هایی که می نویسیم، فعالیت هایی که انجام می دهیم مانند پاک سازی یا درختکاری که همین هفته انجام دادیم همه در راستای تاکید بر مسئولیت اجتماعی جامعه، شعور اجتماعی و مسئولیت پذیری شهروندی است.»

مردم همه چیز را گردن دولت می اندازند

بازدیدي با بيان اين كه ۱۰ سال پيش وقتي اين كلمات را به كار مي برديم و كلماتي مانند مسئوليت اجتماعي يا مسئوليت پذيري شهروندي را كپشن مي زدیم مردم با آن آشنا نبودند، مي گويد: «در حال حاضر هم متأسفانه به دليل مختلف مسئوليت اجتماعي خیلی كم نگ شده و مردم همه چیز را گردن دولت ها می اندازند. در صورتی که خیلی چیزهای پیش پا افتاده و اساسی به عهده خود شهروندان هست. همین که زباله نریزی این خودش مسئولیت اجتماعی است که باید شهروند نسبت به آن آگاه باشد. یا مثلاً اگر برای تفریح جنگل می روی نباید زباله خود را آن جا رها کنی. ولی متأسفانه شهروند نمی داند و آگاهی ندارد. خیلی از مردم فکر می کنند که سازمان محیط زیست وظیفه جمع آوری زباله های جنگل را دارد در حالی که اصلاً جای زباله در جنگل نیست، ما تلاش می کنیم این نکات را آموزش دهیم. با کمپین های مختلف و باروش های مختلف آموزش می دهیم. در سطح شهر هم همین است، یعنی مردم فکر می کنند چون شهرداری هست پس وظیفه ای برای جمع آوری زباله ندارند، اتفاقاً مثلاً ما برنامه پاک سازی می می گذاریم خیلی ها می نویسند شما با این کار باعث می شوید که مثلاً رفتگر بیکار شود در صورتی که اصلاً این طور نیست و هیچ رفتگری بیکار نمی شود، ما آموزش می دهیم که شما زباله نریزید.»

